

הקצבה בפנסיה החדשה - נמוכה בעד 40% לעומת הפנסיה הישנה

אי השוויון הפנסיוני
סדרת כתבות / חלק ב'

שיעור התחלופה בפנסיה התקציבית עמד על כ-70%, אך המחקר של מכון ון ליר מגלה כי החוסכים בפנסיה הצוברת יקבלו קצבה בגובה של 38% בלבד משכרם האחרון | וגם: כיצד משפיע גובה השכר המבוטח על הקצבה? כתבה שנייה בסדרה

כך תגדילו את החיסכון בקרן פנסיה חדשה צוברת

מאת אילה אבני, מנכ"ל סיטרין ייעוץ פנסיוני

- אם הנך שכיר ומפקיד כיום לפי צו ההרחבה - 6% מהשכר לקרן הפנסיה, כדאי להגדיל את ההפקדה ל-7%.
- ברמת שכר של עד 8,600 שקלים, תקבל גם הטבת מס גדולה יותר.
- יש לבדוק מהם דמי הניהול. חשוב להבין כי בטווח הארוך דמי הניהול מהצבירה משמעותיים יותר מדמי הניהול מההפקדות. לכן, אם הנך מקבל הנחה בדמי הניהול, חשוב לבדוק באיזה אופן תקבל ההנחה.
- יש לבדוק את התשואות של קרנות הפנסיה. קיימת כיום שונות גבוהה בתשואות, הן לטווח של תשואות בשנה האחרונה, והן בממוצע של שלוש וחמש שנים. התשואות מתפרסמות באתר פנסיה-נט. חשוב להבין שפער של 0.5% בתשואה, אם אכן יהיה כזה לאורך השנים, הנו כמו כל דמי הניהול המקסימליים מהצבירה ולכן הוא הרבה יותר משמעותי.
- אם הנך רווק, בדוק אם הנך במסלול שמבוטח בקצבת שאירים. חשוב לעדכן את קרן הפנסיה במצבך המשפחתי כל עוד הנך רווק, כך תחסוך את עלות קצבת השאירים.
- אם המעסיק מממן עבורך בפוליסה נפרדת כסיו עבור אי כושר עבודה, תוכל לשנות את מסלול הביטוח, ובכך לקבל כסיו מינימלי עבור מקרה זה, שיעמוד על 37.5% ולא 75%. כך תשלם פחות בקרן הפנסיה עבור כסיו זה.
- יש לבחור את קרן הפנסיה גם תוך בחינת הגודל שלה, שכן קרן פנסיה מבוססת על ביטוח הדדי, ולכן שינויים דראסטיים בתביעות לנכות או לשאירים יכולים להשפיע על האיוון האקטוארי של הקרן.

חוסכים רבים סמוכים ובטוחים כי עם יציאתם לגמלאות, הקצבה החודשית שיקבלו תהיה דומה לשכר האחרון שלהם. אנשי המקצוע מזהירים מעל כל במה אפשרית כי התמונה, למרבה הצער, רחוקה מכך, אך המחקר של פרופ' אביה ספיבק ושחר צמח, שאת החלק הראשון שלו פרסמנו בשבוע שעבר בפעם הראשונה, מוכיח עד כמה רבים ההפרשים, ועוד יותר מהו ההבדל בין הצבירה בפנסיה החדשה לעומת זו שהייתה נהוגה בישראל עד אמצע שנות ה-90.

על פי המחקר של ספיבק ושחר, הקצבה הממוצעת המתקבלת במערכת הפנסיה החדשה, נמוכה בעד 40% לעומת הקצבה המקבילה בפנסיה הישנה הצוברת והתקציבית. בקרן פנסיה חדשה, הפרט מפריש דמי גמולים שהם אחוז נתון משכרו. בישראל אחוז זה עומד כיום על 18.5% וממנו מורידים דמי ניהול ודמי ביטוח שאירים ונכות. על היתרה מתקבלת תשואה על ההשקעות והסך הכול מצטבר בחשבון האישי, כאשר החשבון האישי מחושב לכל פרט מבוטח בנפרד.

כדי להבין את היחידוש שבשיטה זו, כדאי להשוות אותה עם השיטה שלפיה פעלו קרנות הפנסיה הישנות של ההסתדרות והפנסיה התקציבית של המדינה. לפי שיטה זו, בכל שנה צוברים אחוזי פנסיה, בדרך כלל 2% לשנה, כשהמקסימום האפשרי הוא 70% לאחר 35 שנות ותק. גם בשיטה זו מתקיים הביטוח המקיף של שאירים ונכות, כאשר אין זיקה בין הצבירה של הפרט בקרן הפנסיה ובין הזכויות שלו. בפנסיה התקציבית כלל לא הייתה הפרשה מצד המעביד והעובד.

החוקרים ממכון ון ליר מזכירים כי בפנסיה ההסתדרותית הייתה

צבירה עד גיל 65	1,205,565
מקדם קצבה חודשית	208
פנסיה חודשית	5,796
שכר אחרון	10,999
שיעור החלפה בפנסיה החדשה	52.7%
שיעור החלפה בפנסיה הישנה	69.2%
שחיקה ביחס ההחלפה	23.9%

ההחלפה בפנסיה החדשה הוא כעת 52.7%, כלומר 6.9 נקודות אחוז (הפער באחוזי הפנסיה בניגוד לפער באחוזים שנמדד בשיעור השינוי), נמוך יותר בהשוואה לשיעור ההחלפה בגיל פרישה 67. בגיל פרישה זה, כפי שראינו, שיעור התחלופה הוא כ-60%. יש אפוא פער של 16.5 נקודות אחוז בין 70% בעת הפרישה בפנסיה הישנה לפני הרפורמה (וגם כיום, למי שמבוטח בה במסגרת "עמיתים") ובין 50% בעת הפרישה בפנסיה החדשה בגיל 65. לפיכך, קצבה במסגרת הפנסיה הישנה גבוהה יותר ב-31.3% מזו של הפנסיה החדשה, מסבירים החוקרים.

הפרישה לגברים מ-65 ל-67. לכן כאשר משווים את הזכויות, צריך לראות מה היה שיעור ההחלפה בפנסיה החדשה אילו גיל הפרישה היה נשאר 65. בתרחיש זה היו חלים שני שינויים: הצבירה הייתה קטנה יותר ומקדם הקצבה היה גבוה יותר. החישוב מראה כי שיעור

הפרשה בדומה לזו של היום, אולם הסכומים שהצטברו לא היו מספיקים לכיסוי הזכויות. זאת הסיבה שהמדינה נכנסה לתמונה וביצעה את הרפורמה של 2003, בה הפכו קרנות הפנסיה לחברות במצב של פשיטת רגל וכינוס נכסים. "ברפורמה של 2003 הועלה גיל

המשך בעמוד הבא <<